

Credo van een esperantiste

Het credo van Flory Witdoeckt zoekt ergens het midden van "J'y suis, J'y reste... ", toneelstuk waarin zij ooit de praktische Parisienne vertolkte. Er zijn en er blijven ! Of het nu als welpenleider bij de Zeescouts was ; als sopraan bij de Thononkoren ; als NCMV-er ; als hardwerkende zakenvrouw... die méér uren klopt dan de roodste proletariër ; als moeder van twee zonen die 't maakten ; als grootmoeder die lacht op kleinzonen Jellen, Alexander, Michaël en schellebelse kleindochter Nele... het maakt Flory allemaal niets uit, ze blijft wie ze is. Daarbij is de koningin van 't textielland Vlaams in 't hart... en esperantisch in 't hunkeren naar onbekende einders. Een wereld waarin thuishaven Oostende wel altijd de mooiste kroon zal spannen !

Ei zo na werd de winkelweg die van het Oostendse hoofdstation vlucht naar de Groentemarkt niet naar de Witte Nonnen... maar naar de Witte Doeken genoemd, als je weet dat ene Marie Witdoeck er al in 1913 een niet naast te kijken textielzaak neerpootte. Een hiërarchie op sterke vrouwenbenen. Na de bevrijding in 1945 nam Maria Van Essche de zaak over en vandaag is haar dochter de dominante figuur van een vennootschap. Flory Alphonsine Marie, die de lijfspreuk van grootvader Alphonse heeft ingezworen: *pour être heureux, il faut l'estimer*. Zij waardeert haar geluk, de esperantiste die met de internationale kunsttaal omzeggens de hele wereld bedwingt... maar niettemin stapelzot blijft van hère Oostende!

In feite ontdekte Flory Witdoeck pas na de oorlog de huidige zaak in de Witte Nonnenstraat. „Tijdens de bezetting woonden we in Brussel alwaar moeder gerante was van een winkeltje. Geboren op 12 februari 1932 in de hoofdstad, hou ik nog altijd van de ketjes, Manneke Pis... en pittoreske plekjes als Rue des Bouchers, die allemaal zo ontroerend en met hère door Jef Burms, Annie Cordy en Johan Verminnen worden gebracht.”

Kon als sopraan Gounod's Ave Maria aan

Als kind van een middenstandersgezin wordt je niet zo maar in donzige slofkes verwend. „Toen ik hier in Oostende van school kwam — liep eerst Atheneum en later Sint-Andreas — zei moeder meer dan eens: meisje, er is volk... wil je een beetje helpen. Welnu, ik heb als 14-jarige heel dikwijls de mouwkes opgesloofd. Ik liep maar tot mijn 16e school. Al heb ik naderhand, vanaf 1961, dubbel en dik in het Vormingsinstituut mijn achterstand inzake beroep, boekhouding en talen opgehaald.”

— Een bakvis met haar op de tanden?

— Flory Witdoeck: „Ja, ik kon tussen de knechtjongens mijn steek staan. Wat hebben we gespeeld in de oude badinstallaties! Een tijd dat ik solo Gounod's Ave Maria aankon... en dweept met j'Attendrai, La Mer en de spontaniteit van Mariano's hogenotengezang als Mexico en l'Amour est un Bouquet de Violettes. Zeemzoete oprechtheid die telkens weer het hart van jonge mensen klist...”

— Tweetalig Brusselletje bij de pinken?

— Flory Witdoeck: „Ik kwam vanuit het Franstalig onderwijs en ben pas in Oostende overgeschakeld naar het Nederlands. Zo kwam het dat ik ooit eenzelfde stuk zowel in het Frans als in het Nederlands heb gespeeld. Het betrof de praktische Parisienne in *J'y suis, s'y reste* en *Ik ben er en blijf er...*”

— Kreeg de tijd tot Flamingante te evolueren?

— Flory Witdoeck: „Luis-ter, hoe meer talen je spreekt... hoe meer mensen je waard bent. Laten we het Frans dan ook niet wég verbasteren uit het Belgiësk. Je bent niet minder Vlaming omdat je de taal van Voltaire machtig bent. Ooit zei me iemand in de States dat ik zeer goed Frans sprak. Ik antwoordde: *monsieur, j'ai l'avantage d'être flamande...* Dààrdoor heb ik me ingezet om andere talen te leren. Als je in een klein landje woont, moet je je meer dan ooit talen eigen maken!”

— Waar stoor je je aan als Vlaming?

— Flory Witdoeck: „Waar we 40 jaar geleden ijverden opdat de Nederlandse taal zou gerespecteerd worden, moeten we vandaag even alert zijn om onze taal van anglofiele angels te ontdoen. Men ver-Engelst een fuifpartij tot *party* en gooit een voordracht al evenzeer in de linguïstiek van de warme petatten. Dat kan toch niet!”

Bankroetier
blik en bloot
aan schandpaal
van media

De blinkertjes van een etalage zetten de passant meer dan eens op een verkeerd been, t.z. ze doen al te gemakkelijk vergeten wat een middenstander eigenlijk moet doen voor zijn boterham. „Commercie bedrijven, dat is hard werken. Ik zit

meestal nog tot 12 u. 's nachts achter de computer om me inzake boekhouding en fiscale aangiften veilig te stellen. Niet altijd gemakkelijk. Vanuit de fiscus worden aangiften van wijzigingen niet gespaard. Ik leerde dat je met kennis van de wet, in een heel bevoordeligde positie zit om eventuele twistpunten recht te zetten...”

— Discuteren... tot je gelijk hebt?

— Flory Witdoeck: „Dien-aangaande kan de rol van een vrouw in een gezin ons vooruit helpen, als je de vraag maar stelt wat er het belangrijkste is: gelijk hebben of gelukkig zijn. Meestal komt men tot de slotsom dat gelukkig zijn nog altijd veel beter is dan gelijk hebben.”

— Gangsters enkel met beginletters vernoemd, waar gefailleerden breed met naam en toenaam in de pers worden uitgesmeerd...

— Flory Witdoeck: „Er zijn altijd twee partijen bij een faillissement: de bankroetier... en de mensen die van hem nog geld tegoed hebben. Wat de gefailleerde betreft, zou het volgens mij nooit zover mogen komen: die mensen moeten geholpen worden vóór ze er onderuit gaan. In plaats van altijd maar geld te blijven geven moeten de banken een ander systeem uitdokteren. Van zodra ze voelen dat het met een bepaalde klant slecht gaat, zou er iemand naar de risicoper-son moeten gaan om hem diets te maken dat het zó niet langer kan.”

— Wat meer discretie niet op zijn plaats?

— Flory Witdoeck: „Vergeet niet dat de mensen die er bij betrokken zijn ook hun best deden om goeie merchandise te leveren. Men zou niettemin tot een formule moeten komen die de gefailleerde nu ook niet per se aan een mediaschandpaal kluistert. Geef toe dat het héél, héél erg is als je in zo'n faillietssituatie terecht komt.”

— Werd jij van moeilijke- den gespaard?

— Flory Witdoeck: „Je moogt dromen, als je maar afweegt wat haalbaar is en wat niet. Ik heb hiervoor een heel goeie raad: betaal alles constant wat je bestelt. Als vicevoorzitter van de Provinciale Kamer van Ambachten en Neringen kunnen we meegeven dat mensen, die geen besef hebben van bedrijfsbeheer en een beroep of ambacht willen opstarten gewoon hun eigen put graven. Je moet op de hoogte blijven, mens! Resumerend naar mijn zaak toe: wij hebben het gewis niet altijd gemakkelijk. Ik zou me ook graag vlijen in een slee van een wagen. Maar wat niet kan, moet je afblijven... en zoals in het liedje, er alleen maar naar kijken!”

Liefde...
veel meer
dan alleen
maar bed
en passie

Gewoon naar het Esperanto gedreven draagt Flory Witdoeck met harttocht die wereldtaal naar alle uithoeken van de wereld uit, zodat ze bij manier van spreken Europa, Afrika, Amerika, Australië en Azië binnen handbereik heeft. Ze vertelt over wonderlijke liefdestaferelen van de even-

eens Esperanto sprekende Australische aboriginals.

— **Wat is liefde dan wel?**

— **Flory Witdoeckt:** „Liefde is géven... en als je gééft, krijg je terug. Liefde is veel meer dan 't bed alleen. Liefde is genegenheid. Chinezen kunnen hartstochtelijk beminnen... maar ook de Russen schieten hierin niet te kort. Liefde reikt verder dan hartstocht tussen

twee personen. Een amoureux gevoel kan in het koude Oost-Europa even warm zijn als in het broeierige Zuid-Amerika.”

— **Liefde... zo sidderend mooi in woorden vastgelegd, maar in daden vaak bedroevend in slavenboeien geklonken...**

— **Flory Witdoeckt:** „Een vrouw heeft het ook vandaag niet altijd gemakkelijk. Het is een kwestie van afspraken maken. Als een man zijn vrouw liefheeft, dan moet hij begrijpen dat die vrouw bekommernissen heeft... en dat hij haar dan moet helpen. Al heeft de medaille ook hier twee kanten: wat de vrouw verlangt van de man... mag de man ook verlangen van zijn vrouw. Liefde is harmonie en gelijkheid, waarbij de ene de andere niet overstijgt.”

— **Moederliefde en grootmoedertrots...**

— **Flory Witdoeckt:** „Bij je eerste kindje breek je van fierheid en verwacht je veel van die bloedeigen schat-van-jou... Zélf blink je in je twintig lentes. Bij je eerste kleinkind ben je 20 jaar ouder. Dat is compleet anders. Al voel je je dan meer beschikbaar om je voor dat kolossale, o zo broze eigen kleinnood compleet in te zetten...”

Hielp meebouwen aan een mooier Oostende

Als ondervoorzitter van NCMV Oostende rolde Flory haar steentje aan voor het welzijn van de badstad. Ze was stichtend lid van het comité dat het verkeersvrijmaken van de Kapellestraat — gedenk de onvergetelijke Loewietje Van Roose — er zou doorhalen. Net als zoveel anderen stak ook zij er eigen centen in. Toen zo'n 10 jaar geleden het NCMV zich boog over de problematiek van de stadsverbetering en dito uitbreiding Oosteroever, nam Flory ook daar haar eigen standpunt in.

— **Hoe erg hou je eigenlijk van Oostende?**

— **Flory Witdoeckt:** „Oostende is gewoon alles voor mij. De pier, het strandzand dat nergens op de aardbol zachter en mooier is... én de ziltzalige lucht vormen één pakket dat ik voor niets ter wereld zou willen missen.”

— **Hoe esperantisch lonkt toerismestad Oostende?**

— **Flory Witdoeckt:** „Van 6 tot 14 juni nodigt *Esperanto Oostende* — telt 50-tal leden — 15 Tjechische kinderen van 9 tot 18 jaar uit voor een kort verblijf in onze stad. In het jaar 2000 zullen we een Europees Esperantocongres in Oostende organiseren.”